

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 273

van **KRISTOF SLAGMULDER**

datum: 26 januari 2022

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Hoger onderwijs - Wetenschappelijke publicaties en Nederlandse vertalingen

De versterking van de aanwezigheid en de status van het Nederlands binnen het hoger onderwijs in Vlaanderen is een belangrijk werkpunt dat ten volle behartigd dient te worden door de Vlaamse Regering. Initiatieven die ertoe leiden dat het Nederlands in het hoger onderwijs een volwaardige academische taal blijft, mogen zich echter niet enkel beperken tot maatregelen omtrent het Nederlands als onderwijs- en instructietaal binnen onze aula's. Zo is het tevens wenselijk dat we het academische prestige van het Nederlands ook verbeteren en uitstralen bij wetenschappelijke onderzoeken, in concreto de rapportering van de onderzoeksresultaten. Echter, aangezien Engels globaal als de lingua franca wordt beschouwd om vlot internationaal te communiceren, wordt het Nederlands nogal vaak stiefmoederlijk behandeld als het aankomt op wetenschappelijke publicaties. De motivering hiertoe ligt zoals gezegd vaak bij praktische overwegingen - publicaties in het Engels hebben nu eenmaal een groter potentieel bereik. Desalniettemin leeft de indruk bij bepaalde academici dat er bij collega's een zeker neerkijken is op het gebruik van het Nederlands bij deze publicaties. Tevens is in het kader van de transparantie alsook de democratisering van het hoger onderwijs de beschikbaarheid van deze publicaties van groot belang.

Omtrent het gebruik van het Nederlands bij wetenschappelijke publicaties en hun beschikbaarheid lezen we in het regeerakkoord: "Om resultaten van wetenschappelijk onderzoek vlot te kunnen verspreiden in Vlaanderen moet het Nederlands als wetenschapstaal overeind blijven. Binnen Europa moeten we ervoor ijveren om wetenschappelijke publicaties maximaal te ontsluiten zonder hoge kosten voor de instellingen of voor de gebruiker en los van dure platformen. Onderzoek gefinancierd door Vlaanderen, wordt steeds vergezeld van een beperkte vertaling in het Nederlands."

In antwoord op mijn eerdere schriftelijke vraag nr. 473 van 31 maart 2020 liet minister van Onderwijs Weyts weten dat hij samen met minister Crevits alsook met de universiteiten op korte termijn ging bekijken welke stappen kunnen ondernomen worden om 1) ervoor te zorgen dat door de Vlaamse overheid gefinancierd onderzoek steeds samen gaat met een beknopte Nederlandstalige vertaling en 2) te komen tot een maximale ontsluiting van wetenschappelijke publicaties zonder hoge kosten voor de instellingen.

1. Hebben de bevoegde minister van Onderwijs en de minister voor wetenschapsbeleid ter zake al overleg gepleegd? Zo ja, wat is daarvan het resultaat? Zo niet, waarom niet en wanneer zal dat overleg dan wel plaatsvinden?

2. Hebben de ministers ter zake al overleg gepleegd met de hogeronderwijsinstellingen? Zo ja, wat is daarvan het resultaat en zal er ter zake nog nieuw overleg gepleegd worden? Zo niet, waarom niet en wanneer zal dat overleg dan wel plaatsvinden?
3. Op welke manier zal opgevolgd worden dat door de Vlaamse overheid gefinancierd onderzoek steeds samen gaat met een beknopte Nederlandstalige vertaling? Zullen er bepaalde consequenties aan verbonden zijn als een beknopte vertaling uitblijft? Zo ja, welke? Zo niet, waarom niet?
4. Op welke manier - en vanaf wanneer - zal er gekomen worden tot een maximale ontsluiting van wetenschappelijke publicaties zonder hoge kosten voor de hogeronderwijsinstellingen?
5. Welke eventuele extra beleidsmaatregelen zullen de ministers nog nemen om de status van het Nederlands te bevorderen bij de publicatie van bevindingen van wetenschappelijk onderzoek?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Hilde Crevits (273), Ben Weyts (279).

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 273 van 26 januari 2022

van **KRISTOF SLAGMULDER**

1. Het overleg heeft tot op heden niet plaatsgevonden.
2. De Taalunie en Scriptie vzw – waar een aantal Vlaamse hogeronderwijsinstellingen aan deelnemen – hebben een project gestart om wetenschappelijke kennis ook in het Nederlands te ontsluiten door samenvattingen of *abstracts* van wetenschappelijke artikelen in het Nederlands aan te bieden. Dit kan via een gedeeld platform zoals het Vlaamse platform FRIS (Flanders Research Information Space). In de periode oktober 2020 tot en met januari 2021 werd in dit kader door een consultant, dhr. Ben Verhoeven, een vooronderzoek gedaan rond Nederlandstalige wetenschapscommunicatie. In dit vooronderzoek werd gesproken met zowel de aanbieders van deze informatie – de kennisinstellingen – als de mogelijke gebruikers van deze informatie – journalisten en belangenverenigingen – om de wenselijkheid van bepaalde mogelijkheden ter zake te onderzoeken. Dit project kan nuttige bouwstenen aanleveren voor verdere beslissingen ter zake.
3. Wat betreft het gebruik van het Nederlands is het zo dat het FWO aan de onderzoekers vraagt om bij elke aanvraag een Nederlands abstract toe te voegen. Ook wordt in de aanvraagformulieren van zowel de mandaathouders als de projecten door het FWO gepeild naar de communicatie i.v.m. hun onderzoek naar een “non-expert” publiek. Op deze manier wordt de communicatie naar het grote publiek (logischerwijs in het Nederlands) vanuit het beleid gestimuleerd.

Hiernaast is het belangrijk dat wetenschappelijk publiceren in het Nederlands evenzeer erkend en gewaardeerd wordt als publiceren in andere talen (voornamelijk het Engels). In Vlaanderen is een Vlaams Academisch Bibliografisch Bestand voor de Sociale en Humane Wetenschappen (VABB-SHW) uitgewerkt om een kwaliteitsindex voor Nederlandstalige tijdschriften naast het Web of Science te plaatsen.

4. Voor kosten van publicaties kunnen mandaathouders van het FWO beroep doen op hun werkingsmiddelen.
Voor onderzoeksprojecten kunnen deze kosten opgenomen worden in hun werkingskosten.
5. De focus op wetenschapscommunicatie is een steeds grotere prioriteit voor het beleid. Daarin is ook een bevattelijke samenvatting van het wetenschappelijk onderzoek, niet alleen in het aanvraagformulier in het begin van het onderzoek, maar ook bij de oplevering van het onderzoek met daarin de belangrijkste bevindingen helder uitgelegd. Dit kan helpen om het wetenschappelijk onderzoek breder te verspreiden. Mijn diensten zijn recent gaan samenzitten om te kijken hoe we dit nog kunnen verbeteren en versterken.